

Ами ако ние, християните, грешим за Бог?

от Светослав Александров

*Християнството, ако не е вярно, не е важно, но ако е вярно, е от огромна важност.
Единственото нещо, което не може да бъде, е да е умерено важно.*

К. С. Луис

Много от живеещите днес християни се позовават на облога на Блез Паскал, когато разговарят с атеисти: „Ако вие сте прави, че Бог не съществува, то тогава ние няма да изгубим нищо, защото ще сме живяли един праведен и добър живот. Но ако ние сме прави, че Бог съществува, то тогава вие сте големите губещи“.

В тази статия аз ще обърна въпроса и ще го задам по начина, по който го задават атеистите. Ами ако ние, християните, грешим за Исус Христос? Ако се огледаме навсякъде – атеистите имат право. Деца умират. Млади хора боледуват от ужасяващи болести. Дори християните боледуват от рак. Къде е Бог във всичко това? Не е ли по-добре да приемем, че Бог е въображаем? Не е ли по-добре да сметнем за истина, че вродената ни вяра в Бог не е нищо повече от еволюционно приспособление, което е възникнало в миналото, за да ни пази от страха от смъртта и от страшното осъзнаване на безсмислицата? Не е ли по-добре да приемем, че всички религии са еднакви – че всички те са писани от религиозни гурута, които са се мъчили да обясняват света по най-различни грешни начини. Християнството с нищо е по-различно от тях.

Тогава, ще кажат атеистите, вие сте истинските губещи. Тогава вие сте прекарвали един цял живот напразно и след него няма да има нищо. Тогава вие сте загубили вашата единствена възможност да се наслаждавате истински на него, да творите, да създадете нещо полезно. Вие сте загубили възможността да направите нещо, което се забранява от измислените ви правила. Нещо повече – вие продължавате да привличате хора към измисления ви Христос и по този начин провалите и други човешки животи.

Как бихме могли да отговорим на тази критика? Съгласно нея то ние, християните, сме виновни не само за провала в собствения си живот, който сме пропилили напразно, но едва ли не сме обвинени в престъпление към човечеството, защото разпространяваме измислени учения?

В такъв случай, на базата на какво основание можем да твърдим, че Исус Христос е Бог?

В далечното минало хората са имали предимството, че атеизмът не е бил разпространен в тази форма, в каквата го познаваме днес. Нещата са се свеждали до следната дилема – или че моят бог е този, който е истинен, или другият е истинен. Когато апостол Павел пътува до Атина, той проповядва по изключително интелигентен за времето си начин – виждал е много олтари на гръцки богове, на които са се кланяли. Но имало един олтар, който бил на Непознатия бог – той бил истинският Бог – Исус Христос, за който те не знаели.

Днес положението е по-различно. Все повече се налага в обществото твърдението, че няма Бог (било то познат, и непознат), защото ако имаше Бог, щеше да има доказателства във Вселената. Как бихме могли да реагираме в такъв случай?

Освен двата варианта – Вселената да не е създадена от Бог и Вселената да е създадена от Бог, който оставя навсякъде следи за това, има и един трети вариант – Вселената да е създадена от Бог, който отказва да се разкрива по начин, достъпен за емпирично наблюдение.

И точно тук опираме до личността на Исус, такава, каквата я разкрива Новия завет.

Още тогава е имало хора, които непременно са търсели доказателството. Доказателството, което категорично и абсолютно да докаже, че Исус е този Бог. Доказателство, което няма как да бъде оборено. „Учителю“, протриваха с ръце фарисеите. „Дай да те видим да извършиш някакво знамение“. Може би са очаквали да паднат от небето гръмотевици? Или земята да се тресе?

Исус обаче отказва да изпълни това : „Никакво знамение няма да имате – освен това на пророк Йона“. Запознатите със Стария завет са наясно с историята, че старозаветният пророк Йона е бил погълнат от кит и прекарал там три дни и три нощи. Единственото знамение, единственото доказателство, което ни е обещано, че ще имаме в този свят – това е, че Исус също ще прекара в гроба три дни и три нощи и ще възкръсне. Нищо друго не ни е обещано. Астрономи и физици могат да продължат да търсят доказателства във Вселената и нищо да не намерят. Това само по себе си няма да отхвърли Исусовите твърдения, че той е Бог.

Но защо изобщо да вярваме на Исус, че той е бил Бог? Защо да не е бил просто поредният самозаблуден учител, някой лунатик, луд човек?

Много хора си мислят, че Исус не е твърдял, че е Бог, а че неговите последователи са го издигнали като такъв. Има дори опити да се омаловажат твърденията на Исус. Но това не е така. Сам Исус казва за себе си: „Не всеки, който ми вика Господи, Господи, ще влезе в царството небесно“ (Матей 7:21). В Йоан 10:30-39, той пита - „Защо ме обвинявате в богохулство, когато казвате, че аз съм син на Бога?“, като при това изрично казва - „Аз и Отец сме едно“. Следователно Исус наистина е твърдял, че е Бог.

И все пак, биха казали някои – ами то така всеки може да твърди, че е Бог, но защо да му вярваме? Какво прави Исус толкова по-различен от всички останали религиозни претенденти и гурута?

Безспорно личността на Исус Христос е тази, която е вълнувала човечеството в продължение на повече от 2000 години. Няма друга личност, която да е бил обект на спорове или преклонение, възхищение или омраза, себепредаване или отричане. Христос и християните или са били приемани и обичани, или са били мразени и преследвани. Защо Исус продължава да е толкова важен днес? Защо продължава да е обект на спорове? Защо има толкова много хора, които са готови да се нахвърлят върху християните?

Точно такива въпроси зададе мой приятел, християнин, около Рождество, когато имаше поредната яростна атеистична реакция. Защо такава враждебност? Родило се едно бебе... но нали става въпрос за поредното бебе? Или всъщност има нещо повече в това бебе?

Негативната реакция, от една страна, не е насочена към Исус Христос, а към неговите последователи. „Вижте се“, казват критиците. „Вижте се на какво приличате вие, християните. Лицемерни сте, лъжете – не сте по-различни от нас. Вижте какво става в Троянския манастир, какви гей скандали има.“ Да, така е. И независимо от всичко – могат ли тези действия да омаловажат думите на Исус Христос – който е бил противник на всичко това? Не, не могат. Исус се е възпротивил на статуквото, избличавал е тогавашните вярващи в лицемерие, тогавашното религиозно малцинство не го харесало и за награда го разпънали на кръст.

От друга страна, много хора казват: „Исус Христос е бил важна личност, но само това – бил е просто поредният религиозен учител, който е станал известен само заради добрите му учения и заради неговата мъдрост“. Но К.С. Луис ни напомня – Исус Христос е твърдял, че е Бог. Ако един мъдър религиозен учител твърди, че е нещо, което не е – значи изобщо не е мъдър. В такъв случай ние нямаме голям избор. Можем да кажем, че Исус никак не е бил мъдър – напротив, бил е най-големият мошеник в историята на човешката цивилизация, който повел хиляди последователи напразно. Можем да направим обратното – да му повярваме и да го признаем за Бог. Но за всеки случай нямаме право да си позволим умерена позиция.

Исус Христос се е родил на правилното място. Ако се беше родил на изток, сред източните учения, най-вероятно нямаше да има проблемите, които е имал в закостенялата юдейска среда. Според източните учения всеки човек може да се усъвършенства достатъчно, че да стане Бог и подобни твърдения на Исус нямаше да са толкова смущаващи. Исус се родил в среда, която ще го отхвърли. Това е може би най-потресаващото. Исус е единственият човек, чийто смисъл на живота е да умре. Умирайки, ще живеем ние.

„Аз съм Пътят, и Истината, и Животът“, казва Исус Христос (Йоан 14:6). Всеки човек може да поеме по този път, стига да иска. Но тези думи продължават да разстройват много

критици. Как така Исус твърди, че е единственият път към Бог? Трябва да има много пътища. Това е изключително арогантно и нетолерантно твърдение. Обикновено критиците добавят следното: „Всички религии, би следвало, да са различни начини да се достигне до Бог, не може да има една универсална религия“.

Проблемът е, че когато погледнем логично на нещата, разбираме, че е точно обратното – различните религии поучават различни неща и са еднакво нетолерантни едни към други. Християните могат да кажат, че Бог е в състояние да има син, но последователите на Юдаизма не се съгласяват. Самият факт, че има такова сериозно вътрешно противоречие между отделните религии, означава следното – или абсолютно всички религии грешат (и атеизмът е правилен), или поне една е правилна.

Уникалното учение на Исус Христос е, че ние не сме в състояние да видим Бога по никакъв начин, защото човечеството е разделено от него посредством морална бариера. Вследствие на грехопадението ние сме отнели правото на Бог да властва в света. Според християнството единственият начин, по който може да се преодолее тази морална бариера е чрез Исус.

Арогантно ли е да се твърди това? От една страна е вярно, че някои християни изпадат в клопката да представят по арогантен начин твърденията си. Проблемът е, че това по никакъв начин не подсилва или омаловажава оригиналното твърдение. Един лекар може да каже : „Вие сте болен от сериозна болест, от която може да умрете“. И това да звучи в ушите на пациента арогантно. От друга страна, това би било обективна истина. Същата аналогия бихме могли да приложим и за християнството. Твърдението на Исус, че е Бог, не е нито арогантно, нито скромно. Би било правилно да го представим по скромен начин и грях, ако го представим по арогантен начин. Същевременно това не прави твърдението по-малко правилно или повече правилно. Ние вярваме, че е правилно. Тези, които не вярват, могат да го проверят дали е така, преди да отхвърлят под предлог, че е арогантно. Такова е гледището на Джон Боуън, Интерварсити Канада, в статия, публикувана от 1997 година.

Съвременното общество е силно повлияно от идеите, първо предложени от философа Имануел Кант. Според него, съвременният свят е доминиран от здравия разум. Вярванията на хората, в това число религиите, могат да имат някакво място, но то е второстепенно. Тъй като повечето религии считат естествени феномени – бури, гръмотевици и т.н. като свръхестествено откровение от Бог, религиите автоматично стават подозрителни в един рационален свят на здравия разум. Всеки може да вярва в каквото си иска, но вече не може да претендира за истинност.

Само че това гледище вече не се счита за универсално. Философът Томас Кун (1922-1996) счита, че дори в на пръв поглед обективната наука има сериозен елемент на субективно възприятие – т.е. самите учени не могат да се разделят със субективните перспективи към тяхната работа, така и нашето възприятие за наука не може да разчита на обективност. Така светският свят не може да държи монопол за това какво е истина и вече не е толкова достоверен в критиката си за човешките вярвания. Субективизъм, по тази логика, може да има и сред атеистите. В такъв случаи много от атеистите могат да се мислят за логични и безпристрастни, но всъщност да пречупват собствения си атеизъм през силно субективистичното си гледище. Така атеизмът се превръща в отделна религия.

Както вече разгледахме в тази статия, да бъдеш християнин в съвременния свят е истинско предизвикателство, но не е невъзможно. Ами ако грешим за Бог? Логически погледнато, винаги можем да сбъркаме в нашата преценка. Да, можем да грешим. Също както и привържениците на други религии могат да грешат. И също както и атеистите могат да грешат. Но както пеем в песните „С вяра ходим, а не с виждане“ (2 Коринтяни 5:7). Ние вярваме, че Исус Христос е Бог, и можем достойно да защитаваме нашата позиция в света.